

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Johnny Sved (2020) : Skogsbruk en del av klimatarbetet. Västra Nyland 4.8.2020.

Skogsbruk en del av klimatarbetet

Kolumnen har publicerats i tidningen Västra Nyland 4.8.2020

Träd binder och lagrar stora mängder kol och skogens roll i klimatarbetet har de senaste åren debatterats ivrigt både inom EU och i Finland. Varje kubikmeter virke som finns i skogen innehåller kol som motsvarar cirka 750 kilogram koldioxid. Kolet har bundits vid trädens fotosyntes där solens energi binds kemiskt i en reaktion där koldioxid och vatten blir socker och syre. Energin frigörs i en omvänd process och koldioxiden återvänder till atmosfären när träden andas, när de dör och sakta bryts ner biologiskt, vid bränder och när vi bränner trä för att få energi.

I Finland har vi i över 100 år bedrivit ett regenerativt skogsbruk. Så har det inte alltid varit. Det är svårt att föreställa sig idag, men våra skogar var hårt åtgångna när vi kom till slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Grova träd hade avverkats för sågverken. En rovdrift där det som hade ekonomiskt värde högs ner med lite tanke på framtiden och restskogarna var trashuggna. I västra Nyland slukade järnbruken mängder med träkol. På många ställen brann skogarna ofta när elden spred sig från sveder, kolbottnar och tjärdalar.

År 1886 stiftades Finlands första skogslag och begreppet ”skog må icke skövlas” etablerades. Ända sedan dess är finländska skogsägare skyldiga att se till att ny skog växer upp efter att den gamla skogen avverkats. Skogen är en förnybar resurs och målmedveten skogsvård har sedan början av 1950-talet lett till att vi idag har en större skogsresurs och högre tillväxt och kolbindning än någonsin tidigare i våra skogar.

Under en tidsperiod på dryga sextio år, 1955–2018, omfattade marknadsavverkningarna i Finland hela 2,9 miljarder kubikmeter virke. Samtidigt har virkesvolymen vuxit från ca 1,5 till cirka 2,5 miljarder kubikmeter. Det är ingen dålig ekvation att vi avverkat det virke som fanns 1955 två gånger om och ännu har mera kvar än när vi började! Det blir ju inte sämre av att vi samtidigt har bundit enorma mängder kol i både träd och skogsmark, varje träd har rötter och faller årligen förna.

Även mängden död ved och lövträd ökar i våra skogar. Tack vare medvetna naturvårdsåtgärder finns det nu nästan 55 miljoner kubikmeter död ved med en diameter

grövre än 10 centimeter. Det är mer än på 1930-talet! I södra Finland har mängden död ved under de senaste 20 åren ökat från i genomsnitt ca 2,8 till ca 4,4 kubikmeter per hektar och mängden kommer att fortsätta öka. Detta har haft och kommer ännu under långt tid att ha en positiv effekt på den biologiska mångfalden.

I klimatdebatten har man på senare tid kraftigt fört fram att avverkningarna bör begränsas för att bevara det stora kolförråd som byggts upp de senaste årtiondena. Då glömmar man bort att skogen är förnybar och att trä på många ställen kan ersätta råvaror som orsakar stora nettoutsläpp av koldioxid. Det kan inte vara rätt att i Finland begränsa ett aktivt, hållbart skogsbruk och samtidigt förhindra länder på andra håll i världen att övergå till mera klimatvänliga alternativ!

Johnny Sved är utbildningsledare och lektor i skogsbruk vid Yrkeshögskolan Novia i Raseborg